

The AES encryption algorithm

En undersökning av The Advanced Encryption Standard (AES)

Klass:

NA20

Handledare:

Jimmy Nylén

Författare:

Gabriel Lindeblad

Program:

Naturvetenskapsprogrammet

Abstract

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Ut lacinia ex eget sagittis congue. Nullam cursus egestas dolor, suscipit gravida magna ultrices sit amet. Nullam placerat dui eu arcu pharetra, sit amet tempor dolor convallis. Aenean sodales condimentum turpis, commodo maximus augue. Aenean vel nibh dui. Pellentesque ex libero, lacinia nec mauris vel, convallis consectetur felis. Maecenas ut nibh sed magna maximus imperdiet at id purus. In vel consequat metus. Donec non tincidunt nunc. Sed pulvinar odio ut sapien vestibulum, quis mollis arcu tempor. Maecenas ut sem leo. Sed leo risus, mollis eu ex vitae, feugiat consequat metus. Aenean interdum volutpat urna, nec tempor mi accumsan quis. Morbi blandit maximus urna non aliquet aes.

Innehåll

Ordlista	4
Akronymer	7
1 Inledning	8
1.1 Syfte	8
1.2 Frågeställningar	8
1.3 Avgränsning	8
2 Bakgrund	9
2.1 Kryptografi	9
2.1.1 Uppkomst	9
2.1.2 Utveckling	9
2.2 AES Uppkomst	10
3 Teori	11
3.1 Kryptering	11
3.2 Blockskiffer	11
3.2.1 Körlägen	11
3.2.1.1 ECB	12
3.2.1.2 CBC	13
3.2.1.3 OFB	15
3.3 Symetrisk & Asymmetrisk Kryptering	16
3.4 AES	16
3.4.1 Finite Fields	17
3.4.2 AES S-Box	17
3.4.3 Struktur	17
3.4.3.1 SubBytes operation	17
3.4.3.2 ShiftRows operation	18
3.4.3.3 MixColumns operation	18
3.4.3.4 AddRoundKey operation	18
3.4.4 Nyckel utökning	18
3.4.4.1 Nyckel utökning 128bit	18
3.4.4.2 Nyckel utökning 192bit	18
3.4.4.3 Nyckel utökning 256bit	18
3.4.4.4 RotWord	18
3.4.4.5 SubWord	18
3.4.4.6 Rcon	18
3.4.5 AES-128bit	18
3.4.6 AES-192bit	18
3.4.7 AES-256bit	18
4 Metod & Genomförande	19
4.1 Implementering	19
4.2 Test Uppsättning	19
4.3 Genomförande	19

INNEHÅLL

---

5 Resultat	20
5.1 Nyckellängds Test	20
5.2 Körläges Test	20
6 Diskussion & Slutord	21
6.1 Felkällor	21
6.2 Förbättringar	21
6.3 Slutsats	21
6.4 Slutord	21
Källförteckning	22
Figurer	24

Ordlista

A | B | C | E | F | H | N | O | P | R | S | V | X

A

AND

AND är en logisk operation inom datorvetenskap och matematik som tar två Binära värden och ger till baka ett Binärt värde. Detta värde är 1 om och endast om båda värdena är 1 annars är värdet 0.[[Wik22m](#)]

B

Binär

Binär är ett begrepp som används inom datorvetenskap och matematik för att beskriva ett värde som endast kan vara två olika saker som exempelvis 0 eller 1, sant eller falskt. Detta innebär abstract binära tal bygger på talbasen 2, vilket skiljer sig från vad som ofta vanligen används i vardagen som är talbasen 10.[[Wik21a](#)]

Bit

En Bit är den minsta enheten av information som kan lagras i en dator. En bit kan endast ha två värden där den antingen är 0 eller 1, alltså ett Binärt värde. I datorvetenskap pratar man dock mer vanligen om ett Byte som är 8 bits.[[Wik22b](#)]

Byte

En Byte består av 8 Bits och är en enhet som används inom datorvetenskap. En byte kan ha 256 olika värden från 0 till 255, vilket är 2^8 värden. Dessa värden representerar ofta tecken eller symboler som exempelvis bokstäver, siffror med mera. Tolkningen av vad en sekvens av bytes eller en enskild byte står för beror däremot på vilken teckenkodning som används. Exempel på teckenkodningar kan vara ASCII och ISO-8859.[[Wik20](#)]

C

Caesarchiffer

Caesarchiffer är ett Substitutionsskiffer, vilket helt enkelt bygger på att man byter ut varje bokstav i medelandet med en annan. Ersättnings bokstaven bestäms genom att man hoppar ett visst antal hopp i alfabetet som exempelvis 3 hopp, vilket då innebär att ifall man har bokstaven a då skulle den bli ett d istället.[[Wik21b](#)]

E

Enigma

Enigma var ett krypterings verktyg som användes under andra världskriget av tyska milisen för att kryptera medelanden. Maskinen bestod av en elektromekanisk rotordisk som under tiden medelandet skrivas in för kryptering även ändrar de elektriska kopplingarna mellan vilka bokstäver som blir vad. Detta är en av sakerna som gjorde enigma väldigt svår att knäcka samt en av anledningarna till att liknande maskiner användes under stora delar av de tidiga 1900-talet.[[Wik22j](#)]

F

Frekvensanalys

Frekvensanalys inom kryptografi är en metod för att knäcka ett Substitutionsskiffer genom att analysera frekvensen av bokstäver och utnyttja de faktum att en del bokstäver framkommer mer frekvent än andra i språket. På detta viset kan man då sedan lista ut vilka bokstäver som är vilka i det krypterade medelandet.[[Wik22k](#)]

H

Hashfunktion

Hashfunktion är en funktion som man kan säga delar upp en viss datamängd och genom för en serie operationer som resulterar i hashtext av godkänd längd. Längden är samma för alla hastexter som använder samma funktion medan innehållet förändras så fort något över huvud taget ändras i datan som funktionen appliceras på. Användningsområdet för dessa funktioner är bland annat när man vill kunna verifiera medelanden eller information och försäkra sig om att ingen ändrat på medelandet efter att de skickats. Detta kan man då göra för att man vet att om man skör informationen genom samma hashfunktion borde resultatet vara identisk ifall informationen är oförändrad.[[Wik22l](#)]

N

NOT

NOT är en logisk operation inom datorvetenskap och matematik som tar två Binära värden och jämför dom. Det slutgiltiga värdet som ges tillbaka är 1 om värdena inte är lika varandra och annars är värdet 0.[[Wik22m](#)]

Nyckelström

En nyckelström är i kryptografin en ström av Pseudoslump karaktärer som kan kombineras med exempelvis ett medelande för att producera en skifffertext.[[Wik21c](#)]

O

OR

OR är en logisk operation inom datorvetenskap och matematik som tar två Binära värden och ger till baka ett Binärt värd. Detta värdet är 1 om minst ett av värdena är 1 annars är värdet 0.[[Wik22m](#)]

P

Polyalphabetic substitutionsskiffer

Polyalphabetic substitutionsskiffer bygger på att man använder flera olika Substitutionsskiffer för att på så sätt undvika en ut av de största svagheterna med Substitutionsskiffer. Detta då att dom lätt går att knäcka genom en Frekvensanalys då vissa bokstäver dyker upp mer frekvent i språket än andra. För att lösa detta så använder polyalphabetiska skiffer flera olika substitutionsskiffer som man byter mellan med en viss frekvens för att eliminera Frekvensanalysens effektivitet.[[Wik22n](#)]

Pseudoslump

Pseudoslump är en rad av nummer som kan se ut att vara helt slumpmässiga men har blivit framställda genom en upprepbar process.[\[Wik22o\]](#)

Python

Python är ett högnivå programmerings språk byggt på programmerings språket C. De är skapat av Guido van Rossum och släpptes i Februari 1991.[\[Pyt22\]](#)

R

RSA

Rivest-Shamir-Adleman (RSA) är en av de mest välkända krypteringsalgoritmerna och var en av de första algorithmerna som byggde på en asymetrisk kryptering. RSA bygger på multiplikation av stora primtal där primtalen är nycklarna.[\[Wik22p\]](#)

S

Strömskiffer

Strömskiffer, ett symetriskt nyckel skiffer där man använder en Pseudoslumpmässig skiffer ström (Nyckelström) som sedan en Bit i taget kombineras med de som ska krypteras. Den kombinerande operationen som används i strömskiffer är ofta en XOR-operation.[\[Wik22q\]](#)

Substitutionsskiffer

Ett Substitutionsskiffer är en typ av krypterings metod som bygger på att man byter ut delar av informationen man ska kryptera med exempelvis andra symboler med hjälp av en nyckel. Detta kan exempelvis vara bokstäver som byts ut mot andra bokstäver precis som i Caesarchiffer eller siffror som byts ut mot andra siffror.[\[Wik22r\]](#)

V

VSCode

Visual Studio Code är en programutvecklingsmiljö som är skapad av Microsoft. Det är ett öppet källkods projekt som är tillgängligt för det flesta operativsystem och kan användas för att skriva kod i flera olika språk.[\[Wik21d\]](#)

X

XOR

XOR är en logisk operation inom datorvetenskap som fungerar ungefär som $+$ uttrycket, med den enda skillnaden att $1 \oplus 1 = 0$. Detta samt att xor är en Binär operation, vilket innebär att termerna bara kan vara 0 eller 1 och resultatet det samma. Utöver XOR finns även OR, NOT och AND bland annat.[\[LEW12\]](#)

Akronymer

AES	Advanced Encryption Standard
ASCII	American Standard Code for Information Interchange
CBC	Cipher Block Chaining läge
DES	Data Encryption Standard
ECB	Electronic Code Book läge
IV	Initialization Vector
OFB	Output Feedback läge
SSL	Secure Socket Layer
TLS	Transport Layer Security
WPA2	Wi-Fi Protected Access 2

1 Inledning

Kryptering, en bärande grundsten i dagens digitaliserade samhälle. De är väggen mellan oss och resten av världen, ett läs runt våra liv. Kryptering bygger på ett simpelt koncept, att dölja informationen från all förutom den menade mottagaren. Ett koncept som exempelvis fanns redan för 2000 år sedan när Julius Caesar använde de vi idag kallar Caesarchiffer för att skicka hemliga meddelanden.¹

Sedan dess har kryptografi självklart utvecklats enormt och vi har gått från de på ett sätt enkla men även eleganta Caesarchiffer som användes då till moderna algoritmer såsom Advanced Encryption Standard och Data Encryption Standard. Dessa algoritmer har samma syfte som Caesarchiffer men har utvecklats under en tid där datorer står som de dominerande informationshanteringsverktyget, vilket även är vad som används i denna rapport för att undersöka just en av dessa algoritmer.

1.1 Syfte

Syftet med denna undersökning är att undersöka krypterings algoritmen AES, för att utveckla en förståelse för mer avancerade krypterings algoritmer. Samt att bygga en uppfattning om hur man på olika sätt kan implementera krypterings algoritmer och vad de får för betydelse för deras säkerhet och hastighet.

1.2 Frågeställningar

- Hur påverkas tiden de tar att kryptera något mellan de olika nyckel längderna 128-bit, 192-bit och 256-bit nyckel?
- Hur påverkas skifertexten av de olika körlägen och vilken betydelse får de för den resultatet?
- Hur förändras tiden det tar att kryptera något beroende på ifall algoritmen körs i ECB, CBC eller OFB samt vilken betydelse det får ur ett tillämpningsperspektiv?

1.3 Avgränsning

Denna rapport är en avgränsad utvärdering av AES och dess användning som fokuserar på hur nyckellängd och körläge påverkar krypteringstiden. Detta samt hur den resulterande skiffer texten påverkas av vissa körlägen och hur detta i sin tur kan påverka säkerheten.

Denna analys av algoritmens säkerhet utelämnar faktorer såsom möjliga attacker där ibland exempelvis Brute-Force² & Side-Channel³ attacker. Undersökningen är även begränsad till en mjukvaruimplementering och tar inte hänsyn till möjliga skillnader som kan uppstå när algoritmen implementeras på en hårdvarunivå.

---

¹Dennis Luciano och Gordon Prichett. “Cryptology: From Caesar ciphers to public-key cryptosystems”. I: *The College Mathematics Journal* 18.1 (1987), s. 2–17.

²Neeraj Kumar. “Investigations in brute force attack on cellular security based on des and aes”. I: *IJCEM International Journal of Computational Engineering & Management* 14 (2011), s. 50–52.

³“Algebraic Side-Channel Attacks on the AES: Why Time also Matters in DPA”. I: *Cryptographic Hardware and Embedded Systems - CHES 2009*. Utg. av Christophe Clavier och Kris Gaj. Berlin, Heidelberg: Springer Berlin Heidelberg, 2009, s. 97–111. ISBN: 978-3-642-04138-9.

2 Bakgrund

2.1 Kryptografi

Ordet kryptografi härstammar från de två grekiska orden kryptos som betyder gömd och grafein som betyder skrift.⁴ I sin simplaste form handlar kryptografi alltså om att gömma information. Detta är något som har visat sig på många olika sätt genom historien från något så simpelt som att skriva ett medelande i text då många i början inte kunde läsa till att idag istället använda komplexa algoritmer.⁵ Begreppet kryptografi har dock också fått en utökade betydelse med tiden då det idag även inkluderar olika metoder för att säkerställa autenticiteten av informationen och avsändaren.⁶

2.1.1 Uppkomst

Kryptografins historia kan man nästan säga börjar vid den tidigaste formen av skrift, vilket grundar sig i de faktum att de flesta inte kunde läsa. Detta är ju såklart något som förändrats på senare tid och i takt med de så har även kryptografin utvecklats. Exempel på utvecklingen går att se så tidigt som 1900 f.Kr då vissa egyptiska skribenter använde sig utav hieroglyfer på ett avvikande sätt, vilket troligen då gjordes i syfte att dölja informationen från dom som inte visste vad det skulle betyda.⁷

Den tidiga kryptografin är även något som kan observeras hos romarna där man använde Caesarchiffer och hos grekerna. Där grekernas metod byggde på att man virade en tejpbil runt någon form av ett cylinderformat objekt och sedan skrev medelandet på tejpen. När tejpen sedan togs av så är texten oläslig och mottagaren behövde vira upp tejpen på ett cylinderformat objekt med samma diameter för att läsa det.⁸

2.1.2 Utveckling

Utvecklingen av kryptografin som en vetenskap och teknik såg dock inga större framsteg ända till medeltiden. När utvecklingen ändå började ta fart igen så använde bland annat nästan alla Europeiska nationer någon form av kryptografi för att dölja medelande och hemlig kommunikation. Under den här tiden utvecklades bland annat Polyalphabetic substitutionsskiffer där ett av dom tidigaste skapades av Leon Battista Alberti.⁹

Där efter så försattes Polyalphabetic substitutionsskiffer att användas och utvecklas under många år fram till 1900 då Enigma skapades. Enigma var ett krypteringsverktyg som bygger på Substitutionsskiffer precis som många skiffer tidigare men som tills skillnad från tidigare använde sig av ett flertal nya metoder för att göra krypteringen säkrare... ...¹⁰

---

⁴Wikipedia. *Kryptografi*. 2020. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Kryptografi&oldid=48532107> (hämtad 2022-09-07).

⁵Tony M Damico. "A brief history of cryptography". I: *Inquiries Journal* 1.11 (2009).

⁶Nationalencyklopedin. *kryptografi*. 2022. URL: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lng/kryptografi> (hämtad 2022-09-07).

⁷Dam09.

⁸Dam09.

⁹Dam09.

¹⁰Dam09.

2.2 AES Uppkomst

3 Teori

3.1 Kryptering

Kryptering handlar om att gömma information för att förhindra att andra än den menade mottagaren kan läsa informationen. Detta genomförs i dagens samhälle genom olika typer av krypteringsalgoritmer. Dessa algoritmer kan ses som både komplicerade och förvirrande men bygger på enkla principer. En krypteringsalgoritm tar in en text och en nyckel och ger sedan tillbaka en skiftext, vilket då är en krypterad version av den ursprungliga texten.¹¹

För att den menade mottagaren ska kunna läsa skiftexten sedan så behöver hen ha en nyckel samt köra samma krypteringsalgoritm i dekrypterings läge. Bland de vanligaste typerna av krypteringsalgoritmer finns Symetrisk & Asymmetrisk Kryptering, vilket bland annat innehållar algoritmer som AES och RSA.¹²

3.2 Blockskiffer

Blockskiffer är en krypteringsalgoritm som verkar på block av data med en fast storlek. blockskiffer används bland annat som en av grundkomponenterna i kryptografiska protokoll som Transport Layer Security (TLS) och Secure Socket Layer (SSL) som används för att kryptera data som skickas över internet bland annat.¹³

En ut av de största problemen med Blockskiffer är dock att oavsett hur säkra dom är så passar det bara att använda för kryptering av enskilda block med en nyckel, vilket skiljer sig från något som ett Strömskiffer. På grund av detta har en mängd olika körlägen utvecklats för att på så sätt göra det möjligt att utnyttja blockskiffer för att kryptera större mängder data med en nyckel.¹⁴

Blockskiffer används däremot inte bara för kryptering utan kan även användas i olika typer av Hashfunktioner och Pseudoslämp nummer generatorer bland annat då blockskifferets resulterande skiftext ser ut att vara slumpmässig.¹⁵

3.2.1 Körlägen

Körlägen inom kryptografin kan man se som algoritmer som appliceras i användningen av blockskiffer eftersom dessa endast är användbara för säker kryptering av ett litet block med bestämd längd. Körlägena gör det möjligt att istället kunna använda blockskiffer på större data mängder. Detta löser körlägen på olika sätt beroende på hur man vill använda blockskiffer algoritmen samt hur mycket man är villig att kompromissa med säkerheten i förhållande till hastighet.¹⁶

---

¹¹Wikipedia. *Kryptering*. 2021. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Kryptering&oldid=49187134> (hämtad 2022-09-08).

¹²Wik21.

¹³Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher&oldid=1111913955 (hämtad 2022-10-05).

¹⁴Wik22i.

¹⁵Wik22i.

¹⁶Wikipedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325 (hämtad 2022-09-25).

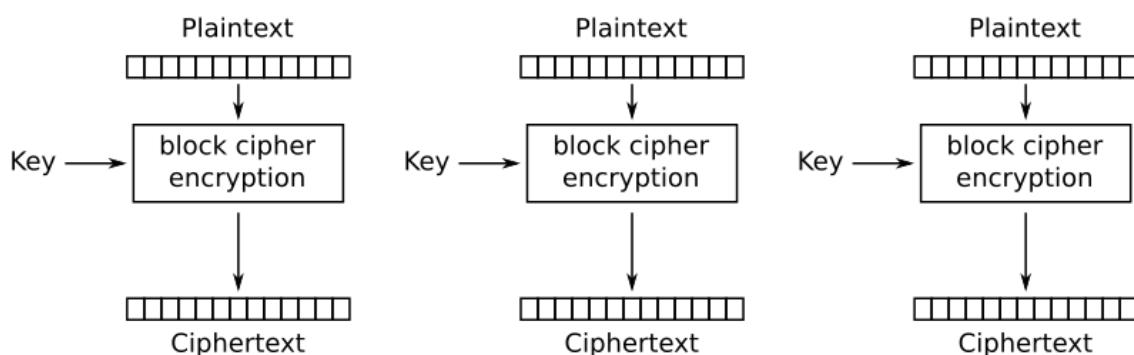
Ett ut av sätten som körlägen löser problemet med att applicera blockskiffer algoritmer på större data mängder är att dom använder sig av en så kallad Initialization Vector (IV). Det är en unik sekvens av bytes som används för att säkerställa att samma data mängd aldrig kommer att generera samma krypterade skifffertext.¹⁷

IV kan användas på många sätt från att introduceras genom en XOR-operation med första blocket och sedan kedja ihop och göra samma sak med nästkommande block fast med resultatet från den första operationen precis som i CBC. Detta gör att blocken blir beroende av varandra plus att samma information som krypteras flera gånger inte kommer ge samma resultat även fast man använder samma nyckel.¹⁸

3.2.1.1 ECB

Electronic Code Book läge (ECB) är en av det enklaste blockchiffer körlägena som finns. ECB i sig är ganska lätt att förstå och bygger i huvudsak bara på att man delar upp den data man vill kryptera i delar kallade block och tar sedan varje block för sig och kör genom algoritmen, vilket tydligt visas i figur 3.1 & 3.2.¹⁹

Figur 3.1 visar hur ECB fungerar vid kryptering. Här visas hur varje block för sig krypteras med hjälp av en blockchiffer algoritm tillsammans med den givna nyckeln.

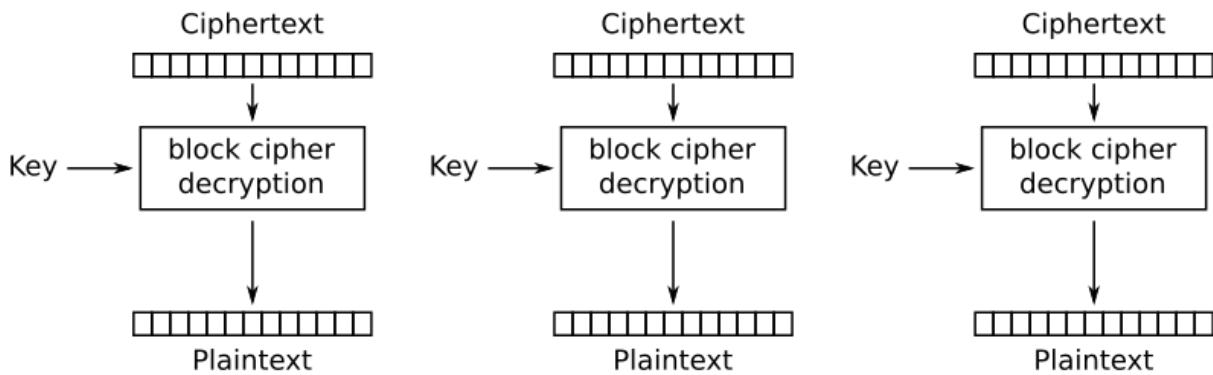
Figur 3.1: Electronic Code Book läge kryptering [Wik22c]

Figur 3.2 visar istället hur ECB fungerar vid dekryptering, vilken är en till stort sett identisk operation med det enda undantaget att blockchiffret körs i dekrypterings läge istället för krypterings läge.

¹⁷Wik22a.

¹⁸Wik22a.

¹⁹Wik22a.

Figur 3.2: Electronic Code Book läge dekryptering [Wik22d]

På grund av ECB körlägets simplicitet så finns det dock även ett ganska stort problem med detta körläge. Det handlar om att ECB inte på något sätt förhindrar att två block med samma innehåll som krypteras inte resulterar i ett identiskt krypterat block.²⁰

Vad detta innebär är att för större mängder data är att det börjar bildas mönster i skiffertexten. Detta är något som väldigt tydligt visar sig ifall man krypterar en bild, vilket går att se när man jämför figur 8.1 & 8.2. Det här faktumet är även varför ECB inte är ett säkert körläge och därför inte används näst intill aldrig i praktiken.²¹

ECB har dock ändå sina fördelar då de bland annat kan paralleliseras både när de gäller krypteringen och dekrypteringen. Detta samt att ECB även gör det möjligt att slumpröva dekryptera enskilda block av en skiffertext utan att man behöver dekryptera hela texten.²²

3.2.1.2 CBC

Cipher Block Chaining läge är ett av de mest vanligen använda körlägena för många blockchiffer. Till skillnad från ECB så förhindrar CBC att två block med samma innehåll kan ge samma krypterade block. Detta gör CBC genom att lägga till ett extra steg utöver vad som finns i ECB. Steget är en XOR-operation mellan det krypterade blocket näckommande block innan de körs genom blockchiffer algoritmen.²³ Matematiskt sett kan detta formuleras såhär:

$$\begin{aligned} S_i &= K_n(B_i \oplus S_{i-1}) \\ S_0 &= IV \end{aligned}$$

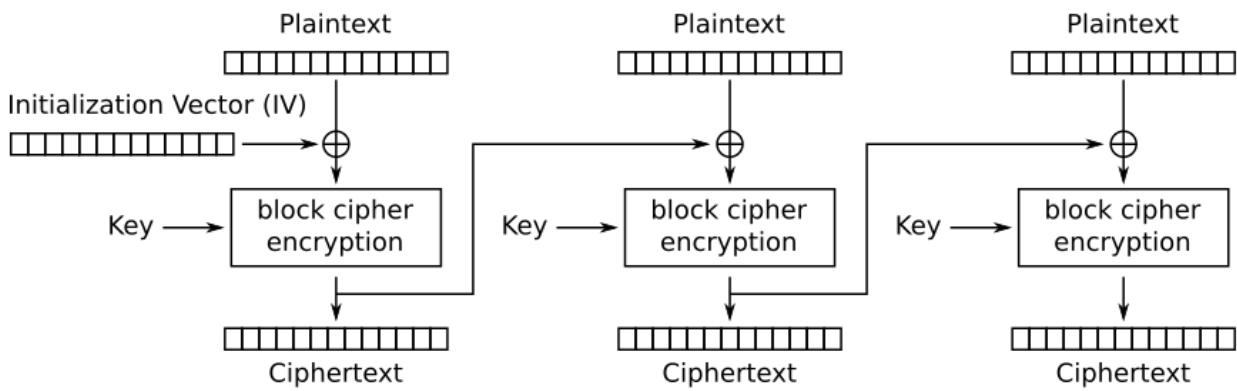
Där S_i är det krypterade blocket (skiffertexten), B_i är det blocket som ska krypteras, K_n är blockchiffer algoritmen där n står för nyckeln och S_{i-1} är det krypterade blocket före det blocket som ska krypteras. IV är en Initialization Vector (IV) som används vid krypteringen av de första blocket då de inte finns något föregående block att använda. i står för index där de första blocket har index värdet 1. Hela den här processen kan även ses i figur 3.3.

²⁰Wik22a.

²¹Wik22a.

²²Wik22a.

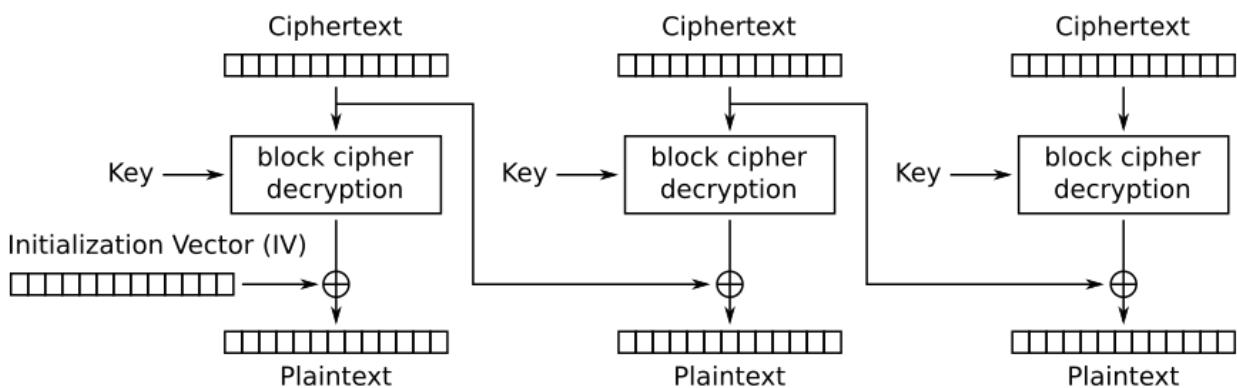
²³Wik22a.

Figur 3.3: Cipher Block Chaining läge kryptering [Wik22e]

När de gäller dekrypteringsprocessen för CBC så bär den precis som för ECB stora likheter med krypteringsprocessen. Det två skillnaderna som finns är att blockchiffert körs i dekrypteringsläge istället för krypteringsläge. Samt att för varje block så genomförs en XOR-operation mellan det dekrypterade blocket och föregående block innan dekrypteringen av blocket.²⁴ Även detta går att både matematiskt formulera och visuellt visa så här:

$$\begin{aligned} B_i &= K_n(S_i) \oplus S_{i-1} \\ S_0 &= IV \end{aligned}$$

Figur 3.4: Cipher Block Chaining läge dekryptering [Wik22f]

Fördelarna som kommer från den extra operationen i CBC till skillnad från ECB är då att varje block blir beroende av föregående block. Detta innebär att dom mönster som kunde dyka upp i ECB inte längre kan uppstå, vilket då gör CBC till ett mer säkert körläge än ECB. Dock kräver cbc en ytterligare faktor för att se till så att inte olika medelanden kan ge samma krypterade block. Därför så krävs en Initialization Vector (IV) som används vid första blocket.²⁵

CBC är dock inte prefekt och har i sig också några nackdelar. Där ibland exempelvis de faktum att en incorrect IV leder till att de första blocket inte kan dekrypteras korrekt, detta påverkar dock inte de resterande blocken. På grund av det så kan man exempelvis lösa problemet genom

²⁴Wik22a.

²⁵Wik22a.

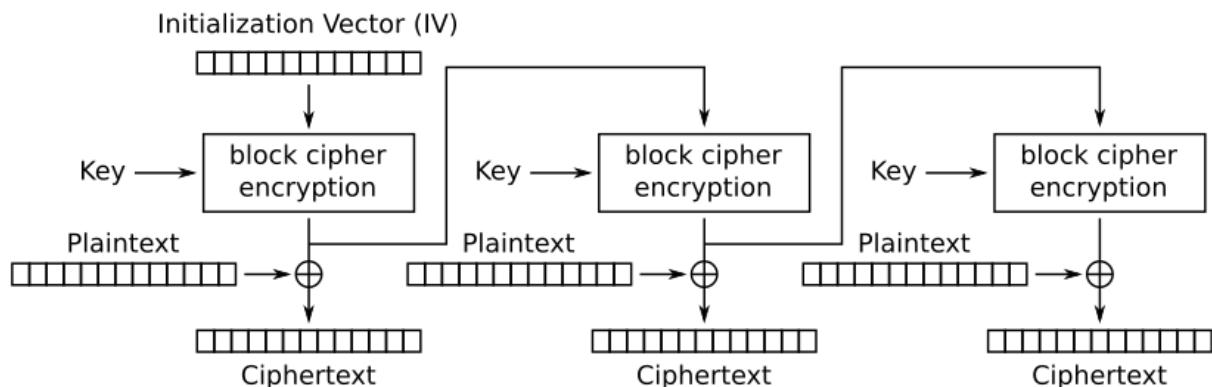
att första blocket bara innehåller någon typ av fyllnad, vilket då gör dekrypteringen möjlig utan tillgång till IV.²⁶

Utöver detta så begränsas även CBC till att bara vara parallellisierbar under dekrypteringen och inte krypteringen, vilket är en konsekvens av att varje block i CBC är beroende av föregående block. CBC behåller dock fortfarande möjligheten som ECB har att slumpmässigt dekryptera enskilda block utan att behöva dekryptera hela skiffertexten.²⁷

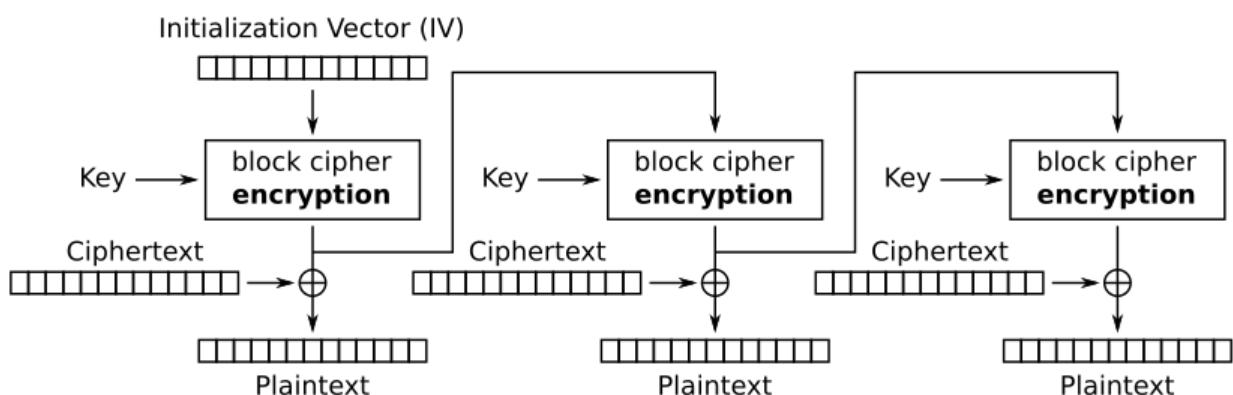
3.2.1.3 OFB

Output Feedback läge är ett ytterligare körläge som skiljer sig en del från ECB och CBC som redan presenterats. Den största skillnaden från det andra körlägena är att OFB inte använder blockchiffer algoritmen för att kryptera eller dekryptera blocken. Istället så körs IV genom blockchiffer algoritmen och den resulterande Nyckelström tillförs sedan genom en XOR-operation till blocket som ska krypteras eller dekrypteras.²⁸

Tack vare XOR-operationens symmetriska natur så är så väl krypteringen som dekrypteringen av OFB identisk, vilket även visas i figur 3.5 & 3.6:

Figur 3.5: Output Feedback läge kryptering [Wik22g]

Figur 3.6: Output Feedback läge dekryptering [Wik22h]

Utöver detta kan man även matematiskt beskriva OFB, vilket visas i ekvationen nedan:

²⁶Wik22a.

²⁷Wik22a.

²⁸Wik22a.

$$\begin{aligned}
 S_i &= B_i \oplus O_i \\
 B_i &= S_i \oplus O_i \\
 O_i &= K_n(I_i) \\
 I_i &= O_{i-1} \\
 I_0 &= IV
 \end{aligned}$$

Här visas OFB körläget matematiskt där S_i är det krypterade blocket, B_i är blocket som ska krypteras och I_0 är IV. Men här finns även O_i som man kan säga är själva Nyckelströmmen som används för att kryptera eller dekryptera blocket. O_i i sin tur bygger då på att O_{i-1} körs genom blockchiffer algoritmen igen och sedan används för nästa blocks kryptering.

På grund av att OFB är utformat på det här sättet och att själva blocken som ska krypteras inte används fram till sista steget så är det möjligt att genomföra blockskiffer operationerna i förväg, vilket gör det möjligt att även parallellisera OFB. Dock kan OFB inte parallelliseras om man inte gör blockskiffer operationerna i förväg. Utöver detta saknar även OFB möjligheten att slumpmässigt dekryptera enskilda block utan att behöva dekryptera hela skiffertexten.²⁹

3.3 Symmetrisk & Asymmetrisk Kryptering

Symmetrisk och asymmetrisk kryptering handlar om hur nycklar används i olika krypteringsalgoritmer. För symmetriska krypterings algoritmer så betyder detta att samma nyckel är vad som används för både kryptering och dekryptering. Medan asymmetrisk kryptering bygger på att man använder olika nycklar för kryptering och dekrypterings processerna.³⁰

De symmetriska krypterings algoritmernas huvudsakliga nackdel ligger i de faktum att de krävs en delad känd nyckel mellan båda parter. Detta är något som asymmetriska krypterings algoritmer inte behöver, vilket har lett till att man ofta använder asymmetriska krypterings algoritmer för att sköta nyckelutbytet för de symmetriska krypterings algoritmerna. Anledningen till detta är att det symmetriska krypterings algoritmerna ofta är bättre för större data mängder då dom bland annat behöver mycket kortare nyckellängder.³¹

Exempel på symmetriska krypterings algoritmer är bland annat AES och DES varav AES kommer förklaras djupare senare i denna rapport.³² Medan exempel på asymmetriska krypterings algoritmer är bland annat RSA.³³

3.4 AES

Som nämnts tidigare i AES Uppkomst bygger AES standarden på en variant av Rijndael Blockskiffer algoritmen skapad av Vincent Rijmen och Joan Daemen. AES är en symmetrisk Blockskiffer krypterings algoritm som utformades för att ersätta DES som då var den dominerande krypterings algoritmen. AES är en av de mest använda krypterings algoritmerna idag och

²⁹Wik22a.

³⁰Wikipedia. *Symmetric-key algorithm*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Symmetric-key_algorithm&oldid=1106743629 (hämtad 2022-09-25).

³¹Wik22b.

³²Wik22b.

³³Wikipedia, the free encyclopedia. *RSA*. 2022. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=RSA&oldid=50280992> (hämtad 2022-10-04).

används bland annat i säkerhetsprotokoll så som Wi-Fi Protected Access 2 (WPA2)³⁴. AES går att dela upp i tre olika varianter som alla är baserade på samma grundläggande struktur. Dessa varianter är AES-128bit, AES-192bit och AES-256bit som huvudsakligen skiljer sig från varandra när det kommer till längden av krypteringsnyckeln samt antalet rundor som genomförs i algoritmens krypterings process.³⁵

Även själva algoritmen kan delas upp i ett antal olika delar som alla har olika syften. Dessa delar är AddRoundKey operation, SubBytes operation, ShiftRows operation, MixColumns operation och Nyckel utökning som alla kommer att förklaras mer detaljerat i de följande sektioner. Nyckel utökning delen kan även delas upp ytterligare i tre olika varianter som är Nyckel utökning 128bit, Nyckel utökning 192bit och Nyckel utökning 256bit beroende på vilken av de tre AES varianterna som används.³⁶

Utöver detta så bygger Nyckel utökning på tre operationer vilka är SubWord, RotWord och Rcon som också kommer att förklaras mer detaljerat i de följande sektioner.³⁷ För att förstå vissa av dessa delar så kommer det däremot krävas en förklaring av både AES S-Box och Finite Fields som kommer att förklaras först.

3.4.1 Finite Fields

3.4.2 AES S-Box

3.4.3 Struktur

3.4.3.1 SubBytes operation

SubBytes operationen bygger på ...

³⁴Wikipedia, the free encyclopedia. *WPA*. 2021. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=WPA&oldid=49187997> (hämtad 2022-10-26).

³⁵Wikipedia, the free encyclopedia. *Advanced Encryption Standard*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Advanced_Encryption_Standard&oldid=1117488157#See_also (hämtad 2022-10-26).

³⁶Wik22a.

³⁷Wik22a.

3.4.3.2 ShiftRows operation

3.4.3.3 MixColumns operation

3.4.3.4 AddRoundKey operation

3.4.4 Nyckel utökning

3.4.4.1 Nyckel utökning 128bit

3.4.4.2 Nyckel utökning 192bit

3.4.4.3 Nyckel utökning 256bit

3.4.4.4 RotWord

3.4.4.5 SubWord

3.4.4.6 Rcon

3.4.5 AES-128bit

3.4.6 AES-192bit

3.4.7 AES-256bit

4 Metod & Genomförande

Metoden för denna undersökning bygger på en implementering av AES i programmeringsspråket Python. Detta tillsammans med ett antal konstruerade tester även dom implementerade i Python är vad som används för själva undersökningen av AES. Själva koden är skriven med hjälp av programmet VSCode och är byggd huvudsakligen för Python 3.10.

4.1 Implementering

Implementeringen av AES är uppdelad i ett antal funktioner till stor del är baserat på hur strukturen och uppdelningen av AES som beskrivet i “AES proposal: Rijndael”³⁸ ...

4.2 Test Uppsättning

Test uppsättningen går att se i filen Analyze.py ...

4.3 Genomförande

---

³⁸DR99.

5 Resultat

ECB - tid	Tid	Antal
2.4ms	cell	cell
3.2ms	cell5	cell6
5.1ms	cell8	cell9
13.7ms	cell11	cell12
47.1ms	cell14	cell15
188.6ms	cell17	cell18
742.7ms	cell20	cell21
3 001.1ms	cell23	cell24
12 231.2ms	cell26	cell27
47 099.5ms	cell29	cell30
182 974.5ms	cell32	cell33
725 311.8ms	cell35	cell36

5.1 Nyckellängds Test

5.2 Körläges Test

6 Diskussion & Slutord

6.1 Felkällor

6.2 Förbättringar

6.3 Slutsats

6.4 Slutord

XOR

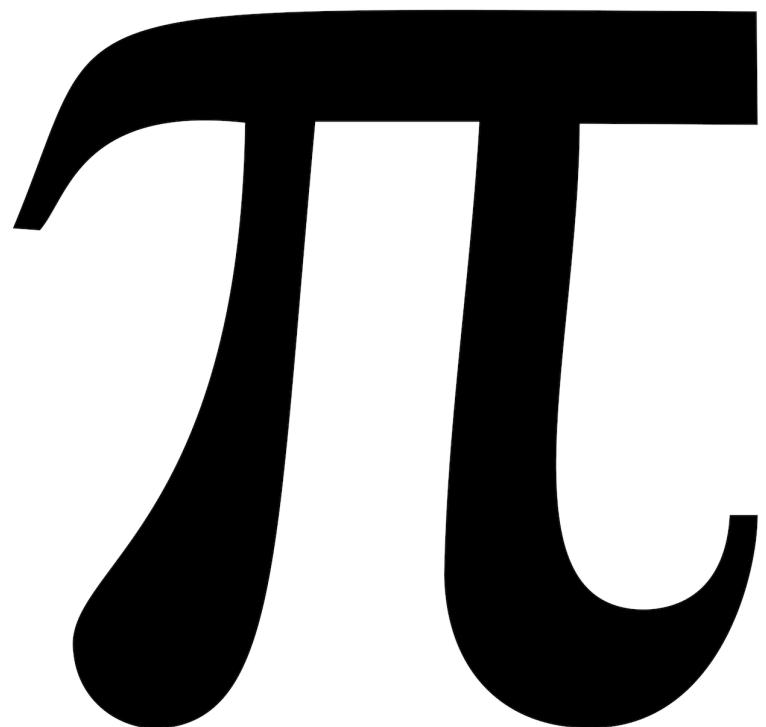
Källförteckning

- [CG09] “Algebraic Side-Channel Attacks on the AES: Why Time also Matters in DPA”. I: *Cryptographic Hardware and Embedded Systems - CHES 2009*. Utg. av Christophe Clavier och Kris Gaj. Berlin, Heidelberg: Springer Berlin Heidelberg, 2009, s. 97–111. ISBN: 978-3-642-04138-9.
- [DR99] Joan Daemen och Vincent Rijmen. “AES proposal: Rijndael”. I: (1999).
- [Dam09] Tony M Damico. “A brief history of cryptography”. I: *Inquiries Journal* 1.11 (2009).
- [Kum11] Neeraj Kumar. “Investigations in brute force attack on cellular security based on des and aes”. I: *IJCEM International Journal of Computational Engineering & Management* 14 (2011), s. 50–52.
- [LEW12] FEATURE MICHAEL LEWIN. “All about XOR”. I: *For details of ACCU, our publications and activities, visit the ACCU website: www. accu. org* (2012), s. 14.
- [LP87] Dennis Luciano och Gordon Prichett. “Cryptology: From Caesar ciphers to public-key cryptosystems”. I: *The College Mathematics Journal* 18.1 (1987), s. 2–17.
- [Nat22] Nationalencyklopedin. *kryptografi*. 2022. URL: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lng/kryptografi> (hämtad 2022-09-07).
- [Pyt22] Python Software Foundation. *What is Python?* 2022. URL: <https://docs.python.org/3/faq/general.html#what-is-python> (hämtad 2022-09-01).
- [Wik20] Wikipedia, the free encyclopedia. *Byte*. 2020. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Byte&oldid=48406212> (hämtad 2022-10-05).
- [Wik20] Wikipedia. *Kryptografi*. 2020. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Kryptografi&oldid=48532107> (hämtad 2022-09-07).
- [Wik21a] Wikipedia, the free encyclopedia. *Binära talsystemet*. 2021. URL: https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Binra_talsystemet&oldid=49765783 (hämtad 2022-10-17).
- [Wik21b] Wikipedia, the free encyclopedia. *Caesarchiffer*. 2021. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Caesarchiffer&oldid=48885737> (hämtad 2022-09-23).
- [Wik21c] Wikipedia, the free encyclopedia. *Keystream*. 2021. URL: <https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Keystream&oldid=1039345792> (hämtad 2022-10-04).
- [Wik21d] Wikipedia, the free encyclopedia. *Visual Studio Code*. 2021. URL: https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Visual_Studio_Code&oldid=48905230 (hämtad 2022-10-04).
- [Wik21e] Wikipedia, the free encyclopedia. *WPA*. 2021. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=WPA&oldid=49187997> (hämtad 2022-10-26).
- [Wik21] Wikipedia. *Kryptering*. 2021. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Kryptering&oldid=49187134> (hämtad 2022-09-08).
- [Wik22a] Wikipedia, the free encyclopedia. *Advanced Encryption Standard*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Advanced_Encryption_Standard&oldid=1117488157#See_also (hämtad 2022-10-26).
- [Wik22a] Wikipedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325 (hämtad 2022-09-25).
- [Wik22b] Wikipedia, the free encyclopedia. *Bit*. 2022. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Bit&oldid=51073011> (hämtad 2022-10-05).
- [Wik22b] Wikipedia. *Symmetric-key algorithm*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Symmetric-key_algorithm&oldid=1106743629 (hämtad 2022-09-25).

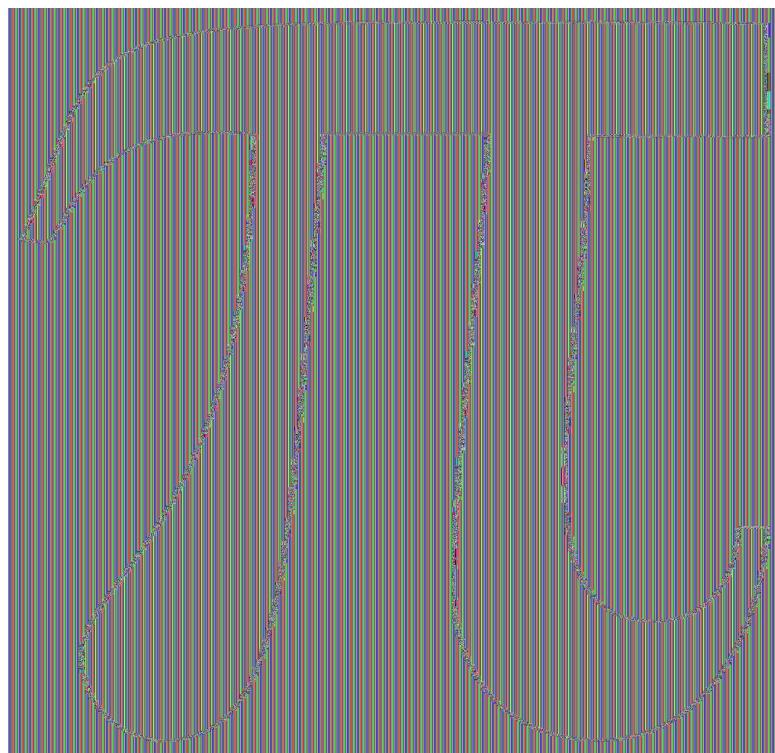
- [Wik22c] Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325#/media/File:ECB_encryption.svg (hämtad 2022-09-25).
- [Wik22d] Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325#/media/File:ECB_decryption.svg (hämtad 2022-09-25).
- [Wik22e] Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325#/media/File:CBC_encryption.svg (hämtad 2022-09-26).
- [Wik22f] Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325#/media/File:CBC_decryption.svg (hämtad 2022-09-26).
- [Wik22g] Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325#/media/File:OFB_encryption.svg (hämtad 2022-10-03).
- [Wik22h] Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher mode of operation*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher_mode_of_operation&oldid=1106163325#/media/File:OFB_decryption.svg (hämtad 2022-10-03).
- [Wik22i] Wikipedia, the free encyclopedia. *Block cipher*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Block_cipher&oldid=1111913955 (hämtad 2022-10-05).
- [Wik22j] Wikipedia, the free encyclopedia. *Enigma machine*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Enigma_machine&oldid=1109006355 (hämtad 2022-10-17).
- [Wik22k] Wikipedia, the free encyclopedia. *Frequency analysis*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Frequency_analysis&oldid=1113626431 (hämtad 2022-10-10).
- [Wik22l] Wikipedia, the free encyclopedia. *Hashfunktion*. 2022. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Hashfunktion&oldid=50669121> (hämtad 2022-10-07).
- [Wik22m] Wikipedia, the free encyclopedia. *Logical connective*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Logical_connective&oldid=1113164184 (hämtad 2022-10-12).
- [Wik22n] Wikipedia, the free encyclopedia. *Polyalphabetic cipher*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Polyalphabetic_cipher&oldid=1113775685 (hämtad 2022-10-10).
- [Wik22o] Wikipedia, the free encyclopedia. *Pseudorandomness*. 2022. URL: <https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Pseudorandomness&oldid=1112429322> (hämtad 2022-10-04).
- [Wik22p] Wikipedia, the free encyclopedia. *RSA*. 2022. URL: <https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=RSA&oldid=50280992> (hämtad 2022-10-04).
- [Wik22q] Wikipedia, the free encyclopedia. *Stream cipher*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Stream_cipher&oldid=1098861130 (hämtad 2022-10-05).
- [Wik22r] Wikipedia, the free encyclopedia. *Substitution cipher*. 2022. URL: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Substitution_cipher&oldid=1111925704 (hämtad 2022-10-10).
- [Wik99] Wikipedia, the free encyclopedia. *Advanced Encryption Standard*. 1999. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Encryption_Standard#/media/File:AES_\(Rijndael\)_Round_Function.png](https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Encryption_Standard#/media/File:AES_(Rijndael)_Round_Function.png) (hämtad 2022-09-02).

Figurer

3.1	Electronic Code Book läge kryptering [Wik22c]	12
3.2	Electronic Code Book läge dekryptering [Wik22d]	13
3.3	Cipher Block Chaining läge kryptering [Wik22e]	14
3.4	Cipher Block Chaining läge dekryptering [Wik22f]	14
3.5	Output Feedback läge kryptering [Wik22g]	15
3.6	Output Feedback läge dekryptering [Wik22h]	15
8.1	Orginal bild	25
8.2	Efter ECB Kryptering	25
8.3	Efter CBC Kryptering	26
8.4	Efter OFB Kryptering	26
8.5	Uppställning av vanliga rundor	27

Figur 8.1: Orginal bild

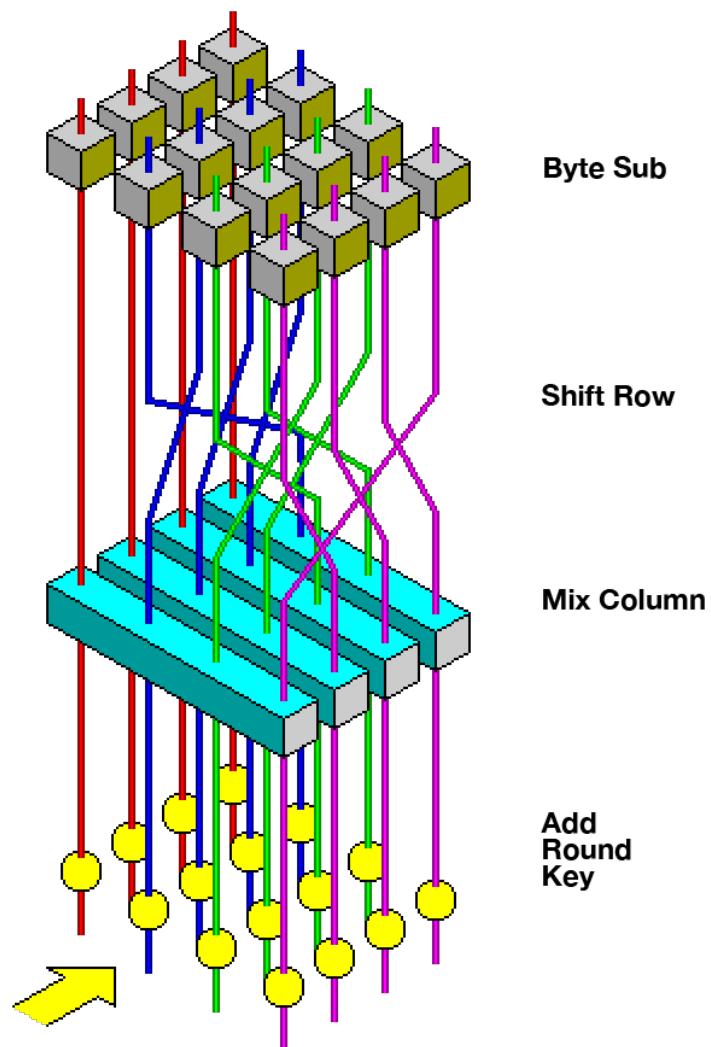
Figur 8.2: Efter ECB Kryptering

Figur 8.3: Efter CBC Kryptering

Figur 8.4: Efter OFB Kryptering

Figur 8.5: Uppställning av vanliga rundor

Källa: Wikipedia, the free encyclopedia. *Advanced Encryption Standard*. 1999. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Encryption_Standard#/media/File:AES_\(Rijndael\)_Round_Function.png](https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Encryption_Standard#/media/File:AES_(Rijndael)_Round_Function.png) (hämtad 2022-09-02)